

DR. CSONTOS LAURA

PhD-hallgató

AZ ELŐKÉSZÍTŐ ÜLÉS KÉRDÉSEI ÜGYVÉDJELÖLTI SZEMMEL

1. Bevezető

Az új büntetőeljárás törvény¹ a büntetőjogi reformáció során, a büntető anyagi jog és a büntetés végrehajtási jog megújítása után szintén elfogadásra került.² Az új szabályozás az amerikai rendszer felé tolódott el. Az Egyesült Államokban a védelem és a vád megálapodhat a történeti tényállásban, amely a felderítési arányt rendkívüli mértékben növeli. Európában is több államban találkozhatunk hasonló jogintézményekkel.³

Az új eljárás törvény számos új jogintézményt vezetett be a hatékonyság, célszerűség és gyorsaság⁴ növelése érdekében. A törvény az egyezségkötés irányába mozdult el, amely mind a pergazdaságosságot, mind a hatékonyságot szolgálhatja a jövőben. A törvény a büntető eljárás résztvevőit együttműködésre sarkallja mind az újonnan bevezetett egyezséggel, mind a perkoncentrációt elősegítő előkészítő üléssel. A két jogintézmény a terhelti együttműködésre épít, amely gondolat egyébként a 2018-ban hatályba lépett eljárás törvényt végigkíséri. A jogalkotó ugyan nem szabályozza egy fejezeten belül a terhelti együttműködésre vonatkozó rendelkezéseket, de a törvényben szétszórtan több lehetőség is felkínál.⁵

1 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról. Hatályba lépett: 2018. július 1-én.

2 Dr. Pataki Bettina: Az újrakodifikált előkészítő ülés helye a terhelti együttműködés rendszerében. Bird & Bird, az új Jogtár és az Arsboni által meghirdetett 2018. évi Cikkíró pályázat. <https://arsboni.hu/az-uj-be-elokeszito-ulesehez-kotodo-terhelti-egyuttmukodes/> (A továbbiakban: Pataki Bettina).

3 Például: Franciaországban. Forrás: Dr. Gácsi Anett Erzsébet: A terhelti együttműködés rendszere az új büntetőeljárás törvényben, Acta Jur. et Pol. Szeged, 2018, 275.o. (A továbbiakban: Gácsi Anett).

4 Dr. Békés Ádám előadása, 2019. szeptember 28. Budapesti Ügyvédi Kamara. (A továbbiakban: Békés Ádám). A gyorsítás nem mehet a garanciák rovására! (Hivatkozás: Dr. Bánáti János: Védői szemmel a büntetőeljárás törvényről, Belügyi Szemle, 2018/3, 91.o. (a továbbiakban: Bánáti János).

5 Pataki Bettina.

Célszerűbbnek és egyszerűbbnek találnám a terhelti együttműködésre vonatkozó rendelkezések egy fejezetben belüli szabályozást az esetleges anomáliák elkerülése érdekében, és azért is, hogy ne kelljen a jogalkalmazónak az egész törvényt átfésülnie⁶.

2. Előkészítő ülés

Az előkészítő ülést az új büntetőeljárás törvény a LXXVI. fejezetében szabályozza. Korábban a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény XII. fejezetében kapott, a jelenlegi szabályozáshoz képest mellékes szerepet, ugyanis a régi szabályozás szerint csak meghatározott esetekben került sor az alkalmazására.⁷ Jelenleg az előkészítő ülés a vádemelés után, a *tárgyalás előkészítése* érdekében tartott nyilvános ülés.

Az új büntető eljárási törvényben az előkészítő ülés már nem marginális jellegű, hanem ez a főszabály, a büntető eljárás súlypontja, hiszen a vádlott és a védő a tárgyalást megelőzően itt fejtheti ki a váddal kapcsolatos álláspontját és ekkor működhet közre a büntetőeljárás további menetének alakításában. Az előkészítő ülés a perkoncentrációt szolgálja, hasonlóan a polgári perrendtartás rendszeréhez. Itt történik az érdemi tárgyalás előkészítése és a bizonyítás irányának meghatározása. Az előkészítő ülés az új szabályozásban már valóban szolgálni kívánja a tárgyalás érdemi előkészítését.

3. Ülések elválasztása

Az előkészítő ülés nem tárgyalás, hanem nyilvános ülés, ugyanakkor speciális ülés, hiszen a terheltet kihallgatják.

A büntető eljárásjogi törvény több típusú ülést is szabályoz, így a tanácsülést, az ülést és az előkészítő ülést. A *tanácsülés* nem nyilvános, a bíróság tagjai és a jegyzőkönyvvezető vesznek részt rajta, például kényszerintézkedés megszüntetése esetén, ha nincs szükség meghallgatásra. Az *ülésen* a részt vevők száma a vádlóval, vádlottal és védővel egészül ki, példá-

6 Gácsi Anett, 285.o.

7 Régi Be. 272. § (2) pont szerint az előkészítő ülés kötelező volt, ha

- a) a bíróság a személyi szabadságot elvonó vagy korlátozó kényszerintézkedés (129. §, 137. §, 138. §, 138/A. §, 140. §) elrendeléséről, illetőleg előzetes letartóztatás vagy házi őrizet fenntartásáról határozott, és az indítványban a korábbi határozathoz képest a fenntartás okaként új körülményre hivatkoztak,
- b) a vádirat közlésétől számított tizenöt napon belül a vádlott, a védő vagy a sértett közvetítői eljárás lefolytatását indítványozta,
- c) a vádlott vagy a védője a tanú különösen védetté nyilvánításának megszüntetését indítványozta.

ul kényszerintézkedés fenntartása esetén, ha az indítványban új körülményt jelöltek meg. Az *előkészítő ülésen* bárki részt vehet, nyilvános, célja a tárgyalás előkészítése, továbbá érdemi döntés is születhet az ügyben.⁸

4. Egyezség a bűnösség beismeréséről vs. előkészítő üléshez kapcsolódó együttműködés

Az egyezség a bűnösség beismeréséről (1. típus)⁹ és az előkészítő üléshez kapcsolódó együttműködés (2. típus) több ponton is hasonlóságot mutatnak, ugyanakkor eltérő szakaszban és eltérő logika alapján kerültek szabályozásra. A törvény ösztönözni¹⁰ kíván a beismerésre, mivel az 1. típusú beismerés hiánya esetén is, mind az előkészítő ülésen, mind a tárgyaláson lehetősége van rá a terheltnek. Az egyezség jóváhagyása esetén úgy folytatódik az eljárás, mintha az előkészítő ülésen a 2. típusú beismerésre került volna sor. Amennyiben az 1. típusú beismerés elutasításra kerül vagy a 2. típus esetén nincs beismerés, vagy az szintén elutasításra kerülne, az ügydöntő határozatot rendes eljárás keretében hozza meg a bíróság.

A beismerésre az elsőfokú eljárás során az ítélethozatalig bármikor lehetősége van a terheltnek, ugyanakkor a későbbi beismerést a bíróság csupán enyhítő körülményként értékelheti, azért nem jár kedvezmény.

Az előkészítő ülésen a bíróság figyelmezteti a terheltet, hogy a vád tárgyává tett bűncselekményben beismerő vallomást tehet és lemondhat a tárgyalásról való jogáról is. Amennyiben a beismerést a bíróság elfogadja, nem vizsgálja a vádirati tényállás megalapozottságát és a bűnösség kérdését sem, azonban a beismerésnek önkéntesnek kell lennie és az ügyiratokkal egyeznie kell.

4.1. Az első típusú beismerés

Az 1. típusú beismerésre a nyomozati szak során, a vádemelésig van lehetősége a terheltnek. Ez a típusú egyezség egy formális, egyezségkötési folyamat eredménye a vád, védő és terhelt között. A bírósági szakban a bíróság az egyezség törvényességét vizsgálja, azonban az egyezség tartalmát már nem változtathatja meg. Végzésével jóváhagyja vagy elutasítja az egyezséget, amely ellen nincs helye fellebbezésnek.

8 Belovics Ervin, Erdei Árpád (szerk.): A büntetőeljárás törvény magyarázata. HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft., 2018. 594-595.o. (A továbbiakban: Belovics-Erdői).

9 Több forrásban is „1.”, illetve „2.” típusú megkülönböztetés található, Gácsi Anettől átvéve.

10 Pataki Bettina.

4.2. A 2. típusú beismerés

A 2. típusú beismerésre a vádemelést követően az előkészítő ülés során van lehetősége a terheltnek. A vádirat esetleges tartalmi eleme lehet a büntetés, intézkedés tartamára vagy mértékére vonatkozó indítvány, illetve az előkészítő ülés elején is tehet az ügyész ilyen jellegű indítványt. Az indítvány nem kötelező, azonban a vád elesik a büntetéskiszabás befolyásolási lehetőségétől, ha nem él indítványozási jogával.¹¹ Az előkészítő ülésen történő beismerés nem eredményez megállapodást, hanem a terhelt tulajdonképpen beletörődik az indítvány tartalmába (ha egyáltalán volt ilyen). Amennyiben a terhelt beismer az előkészítő ülésen, a bíróság azt elutasíthatja vagy elfogadhatja. Abban az esetben, ha a bíróság a beismerést elfogadja már az előkészítő ülésen meghozhatja az ítéletet vagy arról később a tárgyalási szakban is határozhat.

Például egy sok vádlottas¹² perben 4 vádpontot tartalmaz a vádirat. Védencünk, egy másik terhelttel egyetemben mindösszesen az első vádpontban érintett. Már a nyomozati szakban beismerő vallomást tett, amelyet az előkészítő ülésen sem változtatott meg. Az ebben a vádpontban érintett másik terhelt vallomása is egybecseng védencünk vallomásával, amelyet ő sem változtatott meg az előkészítő ülésen, tehát az első vádponttal kapcsolatos vallomások egybecsengenek. Az ügyiratok sem hagynak kérdőjelet maguk után, hiszen teljes mértékben, egyértelműen alátámasztják a rendelkezésre álló vallomásokat. A két terhelt előkészítő ülésen való kihallgatása után a bíróság megvizsgálja, hogy a törvény 504. § (2) bekezdésében foglalt konjunktív feltételeknek megfelel-e a vádlott beismerése, azaz, hogy megértette-e a vádlott a nyilatkozatának természetét és jóváhagyásának következményeit; a vádlott beszámítási képessége és beismerésének önkéntessége iránt mutatkozik-e ésszerű kétely és az eljárás ügyiratai alátámasztják-e egyértelműen a vádlott bűnösségét beismerő nyilatkozatát, ahogy azt már korábban említettem. Amennyiben ezen konjunktív feltételeknek megfelel a terhelt beismerése és a tárgyalásról való jogáról is lemond a beismeréssel érintett körben, a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot nem fellebbezhető végzésével fogadja el. Az elfogadást követi a vádlott büntetéskiszabási körülményekre történő kihallgatása, amennyiben a bíróság nem látja akadályát az ügy előkészítő ülésen való elintézésének. Az ügyészi és védői felszólalások ezután következnek.

A vizsgált esetben az a szituáció is előállhatott volna, hogy az egyes vádpontban érintett másik terhelt ellentétesen nyilatkozik védencünkkel szemben. Ebben az esetben valószínűsíthetően nem tudott volna ítéletet hozni a bíróság, hanem ugyanúgy később, a tárgyalási szakban határozott volna az első vádpontról is, feltéve, hogy a többi rendelkezésre álló bizonyíték nem tisztázta volna az ellentmondást. Az ítélethozatal a bíróságnak csupán lehetősége, de nem kötelezettsége. Amennyiben a tárgyaláson hozna ítéletet, akkor akár bizonyítási

11 Pataki Bettina.

12 Több vádlottas ügyek esetén sokféle érdekellentét alakulhat ki, ezért problémásabb a beismerés.

eljárást is lefolytathat az érintett ügyben, de ez továbbra sem vonatkozhat a tényállás megalapozottságára és a bűnösség kérdésére.¹³

4.3. Ügyvédjelölt felszólalási joga

Ezen a ponton megállnék, hiszen a törvény szövege nem szabályozza a felszólalás jogintézményét ügyvédjelöltek esetén. Az előkészítő ülésen a védőnek felszólalási joga van és a tárgyaláson perbeszédet mond. Az új szabályozás 41. § (2) bekezdés b) pontja kimondja, hogy ügyvédjelölt ugyan eljárhat ügyvéd helyetteseként törvényszék előtt, de perbeszédet nem mondhat. Arról azonban nem tesz említést a törvény, hogy törvényszék előtt felszólalhat-e az ügyvédjelölt. A jelenleg tapasztalt gyakorlat alapján az ügyvédjelöltnek felszólalási joga sincsen a törvényszék előtt, igaz erre nem vonatkozik semmilyen törvényben rögzített szabályozás. Sőt, a törvény eltérő kifejezéseket használ, ami a jogalkotó megkülönböztetési szándékát jelezheti. Álláspontom szerint az ügyvédjelöltek eljárásjogi szerepét is pontosítani kellene az új büntető eljárásjogi törvény keretein belül.

5. Beismerő nyilatkozat vs. vallomás

Felmerülhet a kérdés, hogy miért beismerő „nyilatkozat” a terhelti beismerés megnevezése az új eljárási törvényben, amikor a kihallgatása során tulajdonképpen egy beismerő *vallomásról* beszélhetünk, amely eredményeképpen akár ítélet is születhet már az előkészítő ülésen. Sőt, az eljárási törvény 525. § (1) bekezdésében „az előkészítő ülésen tett vallomásról” rendelkezik. Álláspontom szerint ez a szóhasználat félrevezető lehet és a helyes szófordulat a vallomás lenne mindkét ponton vagy pontosabban el kéne határolni a két fogalmat, azaz az előkészítő ülésen tett vallomást és a nyilatkozatot. Az előkészítő ülésen a törvény szerint nem folyik még bizonyítási eljárás, csupán a bizonyítás lefolytatására és egyéb eljárási cselekményekre, továbbá bizonyíték kirekesztésére vonatkozó indítványokat terjeszthet elő a vádlott és a védő. A bizonyítási eljárás az elsőfokú bírósági tárgyalás során történik, amelyet a törvény az 519. - 540. § - ok között rendel szabályozni. Amennyiben a terhelt „nyilatkozik” az előkészítő ülésen, akár a személyi körülményeire vonatkozóan, akár az üggyel kapcsolatban, előfordulhat-e, hogy a bíróság olyan jellegű kérdéseket intéz hozzá, amelyekkel gyakorlatilag bizonyítást vesz fel.¹⁴ Ezen kérdésekre adott válaszok is inkább a vallomás jogintézményét támasztják alá, sőt, a későbbiekben bizonyítékként is felhasználásra kerülhetnek. A birosag.hu honlapon található előkészítő ülésről készült tájékoztatóban is¹⁵ azt olvas-

13 Amennyiben az előkészítő ülésen hozna ítéletet a bíróság, azt bizonyítási eljárás lefolytatása nélkül teszi.

14 Például: rendszeres jövedelemre vonatkozó kérdés család esetén.

15 https://birosag.hu/sites/default/files/elokeszito_ules.pdf.

hatjuk, hogy „a bíróság a kihallgatás megkezdésekor a következőkre figyelmezteti a vádlottat: 1. nem köteles vallomást tenni, a vallomástételt (...) megtagadhatja (...) 3. Ha vallomást tesz, bizonyítékként felhasználható (...)” Álláspontom szerint a nyilatkozat, a vallomás és bizonyítás kérdéskörét is precízebben kéne a jogalkotónak definiálnia az előkészítő ülés vonatkozásában, hiszen az ellentmondó szabályozás akár jogalkalmazási anomáliákhoz is vezethet. Az előkészítő ülés specialitásaként lehetne a vádlott kihallgatását¹⁶, mint bizonyítást definiálni, amely megoldhatná a fogalmak között felvetődő különbségeket és amennyiben a nyilatkozat szó továbbra is a törvény szövegében maradna, definiálni kéne, hogy az kizárólag a vád tárgyává tett bűncselekményre vonatkozó beismerésre és a tárgyaláshoz való jogról való lemondásra vonatkozik.

6. Az ügyészi indítvány

Ahogy már korábban említettem, az ügyészi indítvány nem kötelező kelléke az eljárásnak. Amennyiben az ügyész nem tesz a szankcióra indítványt vagy a büntetési tétel felső határához közeli indítványt tesz, az ügyészi indítvány elméleti kategória maradhat.¹⁷Többször is tapasztalt jelenség, hogy az indítványban a terhelt gyakorlatilag nem kap kedvezményt, ezért a beismerés nyilvánvalóan nem éri meg számára. Ezzel szembeítve a tárgyalásról való lemondás jogintézményét, az együttműködő terhelt komoly anyagi jogi következményekkel számolhat.¹⁸Álláspontom szerint hasonló anyagi jogkövetkezményeket kéne annak érdekében beépíteni a törvénybe, hogy a hatékonyságot még jobban növelhessük.¹⁹

7. Fellebbezés

Felmerülhet a jogalkalmazóban a kérdés mind az 1., mind a 2. típusú beismerés esetén, hogy a fellebbezés milyen korlátokat tartalmaz. Az új eljárási törvény 580. § (2) bekezdése alapján beismerő nyilatkozat esetén senkinek sincs fellebbezési joga a bűnösség megállapítása, a váddal egyező tényállás és minősítés miatt. A terhelt és az ügyész büntetés mértékére és nemére vonatkozó fellebbezése nem kizárt, igaz ez ellentétes az eljárás gyorsításával. A tör-

¹⁶ Korábban csak tárgyaláson történt kihallgatás.

¹⁷ Pataki Bettina.

¹⁸ Gácsi Anett 286. o.

¹⁹ Példa: az ügyészi indítvány próbára bocsátást indítványoz, de a tartamra nem tesz indítványt. Ebben az esetben a bíróság mérlegelési jogkörében dönt a tartamról, tehát azt az ügyész nem befolyásolta, pedig megtehetette volna.

vény nem tartalmaz a beismerés esetén a másodfokú eljárásra eltérő vagy speciális rendelkezéseket, ezért a másodfok általános szabályai az irányadóak azzal, hogy a súlyosítási tilalom a törvény 542. § (3) bekezdése alapján ebben az esetben is érvényes.

Mind az 1., mind a 2. típusú beismerés esetén eltérhet a bíróság a vád szerinti minősítéstől, mivel megtagadhatja az egyezség jóváhagyását, illetve nem köteles elfogadni a 2. típusú beismerést sem.

8. Szankció maximalizálása

Egyezség esetén a törvény taxatív felsorolja a bírói mérlegelés korlátait, a tényállás, a minősítés és a szankció vonatkozásában is, viszont a 2. típusú beismerés esetén nincs konkrét korlát nevesítve a bírói mérlegelésre a minősítés és jogkövetkezmény vonatkozásában. Iránymutatásként azonban rögzíthető, hogy a Be. 565. § (2) rendelkezései alapján az ügyészi indítványnál nem lehet hátrányosabb a büntetés és az intézkedés sem.²⁰

9. Köti-e a minősítés a bíróságot?

Ez a kérdés egyszerűnek tűnhet, de jogelméleti vitákat vethet fel. Álláspontom szerint a törvény szövege alapján a bíróság eltérhet a minősítéstől a 2. típusú beismerés esetében. Téves minősítés esetén a bíróság nem fogadhatja el a beismerést (pl. lopás vétsége helyett rablás büntette). A tényállásnak valóságúnak kell lennie, azonban a „nyomozhatóság által valóságúnak ítélt tényállást az ügyészség nem szükségképpen ítéli annak, és az általa megállapított tényállásnak is lehet ez a sorsa a bírósági eljárásban. Az is előfordulhat, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú döntésről mondja ki, hogy nem valóságú tényálláson alapul, s ezért hatályon kívül helyezi. Tovább kötözködve megjegyzem, hogy a felmentő ítéletek egy része éppen azért születik, mert a bíróság nem bizonyos a megállapított tények összességének a valóságú voltában, ezért a terheltet felmenti.”²¹

Átminősítésnél felmerülhet a kérdés, hogy bonyolultabb ügyeknél melyik eljárási szakban minősít át a bíró. Álláspontom szerint egyszerűbb megítélésű ügyeknél már az előkészítő ülésen, bonyolultabbaknál pedig értelemszerűen a tárgyaláson. Amennyiben az ügyész módosítja az indítványát az átminősítés okán, újra nyilatkoztatni kéne a terheltet is, hiába, hogy az addigi esetleges beismerés az addigi ügyészi indítványban foglaltakra vonatkozott.

²⁰ Pataki Bettina.

²¹ Erdei Árpád: Újítások, találmányok, felfedezések a büntetőeljárás bizonyításban, Belügyi Szemle 2018/3 11.o.

Véleményem szerint egységes szabályozásra lenne szükség az egyezséggel együtt, mivel a fennálló a helyzet – nevezetesen az, hogy a bíróság döntése előtt megállapíthatja a vádtól eltérő minősítést, amely egyébként nem köti az ügyészséget, tehát az eredeti minősítést akár fenn is tarthatja – eredményezheti azt, hogy a vádiratban szereplő büntetés vagy intézkedés tartama nem összeegyeztethető a bíróság szerint megvalósult bűncselekményre vonatkozó szankcióval.²² A beismerés konkrét indítványra vonatkozik, amelyet az elsőfokú bíróság hatályon kívül helyezhet, ha nem lett volna helye az elfogadásnak. Az újabb indítványt és nyilatkoztatást vagy ezeknek további verzióit²³ két okból is a törvény céljával ellentétesnek találok: az egyik, hogy a gyorsítás eképpen nem jut érvényre, a másik pedig, hogy véleményem szerint nehéz figyelmen kívül hagyni egy beismerő vallomást vagy nyilatkozatot, amely esetleg már bizonyítékokat is feltárt.

10. Favor defensionis²⁴

Ezen a ponton átkapcsolódnék a következő problémás kérdéskörhöz, mégpedig arra az esetre, ha nem jön létre az egyezés. A favor defensionis elve alapján ilyenkor nem használható fel a beismerés bizonyítási eszközként és bizonyítékként. Az elutasítás esetén úgy kéne folytatni az eljárást, mintha nem is történt volna beismerés. Kérdésként merül fel, hogy valóban tud-e független maradni az eljáró bíró vagy sem.

A favor defensionis elve szintén könnyen elméleti kategória maradhat, mivel ha még konkrétan nem is kerül felhasználásra a beismerő vallomás bizonyítékként, a bizonyítás irányát nagyban befolyásolhatja.

11. A védő szerepe

A törvény szerint a vádirat benyújtásától számított 1-3 hónapon belül kell megtartani az előkészítő ülést és a védő legalább egy hónappal a vádemelés előtt kapja meg az ügy teljes iratát. Azaz előfordulhat, hogy a védőnek mindösszesen 60 napja lesz például tízezer oldal áttekintésére,²⁵ miközben a nyomozás már akár évekkel korábban is elkezdődhetett.

²² Pataki Bettina.

²³ Például: tárgyalás tartása, beismerés el nem fogadása és nincs újabb ügyészi indítvány se.

²⁴ Gácsi Anett, 281. o.

²⁵ A védő iratmegismerési joga is részben korlátozott a nyomozás során, mivel hivatkozással a nyomozati érdek sérelmére visszatarthatnak iratokat.

Mindebből következően az előkészítő ülésen könnyen beállhat a *fegyveregyenlőség hiánya*,²⁶ hiszen hogyan tudna a védelem bizonyítási indítványt előterjeszteni a terhelt érdekében, ha nem volt megfelelő felkészülési ideje sem.²⁷ A tárgyaláson való későbbi előterjesztés, illetve kirekesztés pedig ellentétes a védői titoktartási kötelezettséggel,²⁸ mivel meg kell jelölni a tudomásszerzés időpontját és valószínűsíteni kell az önhiba hiányát, különben a törvény akár rendbírsággal is sújthatja a védelmet. A pénzbírság akár 1 millió forint is lehet. Kérdésként merül fel bennem, hogy elvárható-e a védőtől, hogy egyrészt megszegje a védői titkot, másrészt ilyen összeget kifizessen.²⁹

A terhelt és a védő között bizalmi viszony áll fenn.³⁰ Elsődleges ismeretei mindig a terheltnek vannak, a védő csupán bizonyítási indítványt terjeszthet elő a bíróság számára.³¹ Elképzelhető, hogy a terhelt késedelmesen ad át vagy át sem ad egyes bizonyítékokat, illetve a védő személyében is bekövetkezhet változás.³²

A védőnek egyebekben nehéz lesz védenie magát ügyfelével szemben az esetleges későbbi feljelentésekkel kapcsolatban. Az új típusú rendszer egy új típusú védői gondolkodást feltételez. A védőnek tájékoztatási kötelezettsége van védencével szemben és döntési helyzetbe kell hoznia a terheltet arról, hogy kíván-e beismerő vallomást vagy nyilatkozatot tenni, illetve egyezséget kötni.³³ Érdemes a védőknek valamilyen módon mindezt dokumentálnia (például tényvázlat felvételével minden egyes konzultációnál)³⁴ arra az eshetőségre, ha az ügyfél később arra jutna, hogy például rossz védői tanács hatására kötötte meg az egyezséget az ügyességgel. Se a dokumentációra, se annak a módjára nem találunk a törvényben rendelkezést, viszont véleményem szerint ezt is fontos lenne objektíven szabályozni a későbbi fegyelmi eljárások esetére. Hiába az amerikai rendszer irányába való törekvés, ha nem vesszük át annak a védőkre vonatkozó garanciáit is, mint például a lényegesen komolyabb ügyvédi biztosítási rendszert, amely szintén megoldási lehetőségként szolgálhatna a védők megváltozott helyzetére.

26 Bánáti János, 93.o.

27 Előfordulhat, hogy még a 60 nap sem áll rendelkezésre, amennyiben a megbízás később keletkezik vagy a kirendelés később ér el az ügyvédhez.

28 Bánáti János, 93.o.

29 A meghatalmazott védő számára is jelenős teher lehet egy ilyen összegű bírság kifizetése, de kirendelt védők (5000 Forint/megkezdett óra és 20 % felkészülési díj maximalizálva 150.000 Forintban az óraszámtól függetlenül) számára abszolút földtől elrugaszkodott a mérték.

30 A kirendelt- és meghatalmazott védő között más a bizalmi viszony. Forrás: Bánáti János, 93.o.

31 Bánáti János, 93.o.

32 Bánáti János, 93.o.

33 A minősítés nem köti a bíróságot, a tényállás a kérdés. Erről a veszélyről tájékoztatni kell az ügyfelet, amelyet írásosan dokumentálni ajánlott a döntésével együtt.

34 Békés Ádám.

12. Összegzés

Az előkészítő ülés során együttműködő terhelte vonatkozó szabályok a törvényben nem egy helyen találhatóak meg és több fogalom pontosabb definiálásra vár. Rendszerezettebb jellegre, alaposabb szabályozásra lenne szükség, mivel jelen szabályozás jogalkalmazási problémákhoz vezethet. Az 1. és 2. típusú beismerés szabályozásának egységesítése is ajánlott lenne. Az előkészítő ülés perkoncentrációja az elsőfokú eljárás egyszerűsödését, rövidülését szolgálhatja, azonban kérdéses, hogy mennyire és hogyan él majd a jogalkalmazó ezzel a jogintézménnyel. A feleket érdekeltté kéne tenni például anyagi jogi kedvezményekkel, hogy a gyorsítási és hatékonysági céljait elérhesse a törvény, hiszen egy rosszkor tett vallomás a védekezést ronthatja és ezzel egyetemben a terhelt esélyeit is.

Egy modern jogállamban alapkövetelmény a jogbiztonság. Az eljárásjog csak akkor tud ennek eleget tenni, ha az szabályozott, egzakt és kógens. Minél több az eljárásjogban a diszpozitív szabályozás, illetőleg minél több olyan rész van, ami nem szabályozott, az mindenféleképpen jogbizonytalanságot teremt, mivel a gyakorlat nem egységes, amely ad absurdum még visszaélésre is lehetőséget is adhat.